EDIŢIE SPECIALA

ANUL I.—No. 12

2 LEI EXEMPLARUL

DUMINICA 29 APRILIE 1923

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA
BULEV. ELISABETA 3
(Palatul Eforiei)
BUCUREŞTI

ANUNCIURI ŞI RECLAME
se primesc la Ad-traţia ziarului

CUVÂNTUL STUDENŢESC

ORGANUL·STUDENŢIMEI·ROMÂNE
DIN INTREAGA ŢARĂ

PREŢUL:
2 lei numărul în ţară
3 lei numărul în streinătate

ABONAMENTE
Pe 12 luni . . . . 100 lei
Pe 6 luni . . . . 60 lei
Pe 3 luni . . . . 30 lei

Pentru preoţi, profesori, învăţători, studenţi şi ofiţeri
Pe 12 luni . . . . 70 lei
Pe 6 luni . . . . 40 lei
Pe 3 luni . . . . 25 lei

Ultimul asalt

Incapabil în a găsi formula de soluţionare a mişcărei studenţeşti, guvernul a încercat în ultimele zile, ultimul asalt pentru a răpune mişcarea.

El nu putea înţelege că forţei fizice de represiune şi agresiune îi poate rezista forţa morală a convingerilor.

In represiune, guvernul e consequent politicei pumnului pe care a inaugurat-o dintru început faţă de noi. Agresiunea, provocaţia, deşi s'au produs faţă de studenţime în atâtea rânduri, nu s'au manifestat însă niciodată mai evident ca Marţi 24 crt. Evidenta acestei provocaţii au putut-o constata toţi cei cari după eşirea dela conferinta profesorului Mihail Dragomirescu au văzut sutele de soldaţi cari în piaţa Palatului, loveau în dreapta şi în stânga în studente, studenţi şi cetăţeni pacinici.

Păreau că vor să arăte în mod public voinicia stupidă a unei autorităţi lipsite de sens şi modalităţile de convingere la cari avizează un guvern nechibzuit

Replica, dacă a trebuit prin forţă, studenţii au dat-o în seara aceleaşi zile, când au arborat pe Universitate drapelul tricolor şi steagul „Apărării Naţionale".

Studenţii au dat astfel pe deoparte un avertisment serios conducătorilor că ei pot cuceri definitiv Universitatea care este numai a lor, iar pe de altă parte, neîmpingând lucrurile la extrem, au dat dovada că mai scumpă le este lor... agitatorilor, ordinea în stat, decât guvernului care cred că o garantează provocând.

Ultimului asalt al politicei de brutalitate, studenţii i-au rezistat cu tărie. Se pare că acest lucru l-au înţeles guvernanţii cu prisosinţă, şi au mai înteles că mai departe decât atât nu pot merge fără a fi criminali în ceeace fac, fără a înverşuna până la exasperare tineretul universitar.

Dovedindu-se zadarnică tactica de până acum, se pare că guvernul, din necesităţi politice, ar fi dispus să treacă la o politică abilă de făgădueli trandafirii şi efuziuni sentimentale prin care să ne adoarmă vigilenţa.

Tari pe convingerile noastre şi fermi în hotărîrea de a izbândi, mai solidari ca oricând şi având cu noi toată lumea românească, pretindem energic guvernului să vie cu soluţii radicale şi definitive pentru ca Universităţile româneşti să rămână în mâinile noastre.

Dacă ne garantează acest lucru, îi dăm totala încredere şi semnăm imediat pacea.

Iar dacă guvernul nu vrea să o facă, ţinem să dăm avertismentul că dacă astăzi încă propunem, mâine vom şti să impunem aceste soluţii.

Un nou complot

Ziarul „Infrăţirea" scrie că s'a descoperit un nou complot comunist în Ardeal. Au fost arestaţi şi depuşi la parchet 25 tineri dintre cari 7 unguri, 1 român şi *17 jidani* fiind acuzaţi de propagandă bolşevică prin răspândirea de manifeste incendiare, *spionaj şi organizarea unei armate roşii.*

Conferinţa D-lui Profesor Universitar

Mihail Dragomirescu

La şedinţa Institutului de Literatură Română, ţinută, la Fundaţia Carol I, în ziua de 24 Aprilie *„semidoctul"* Mihail Dragomirescu, după expresia *„Comandantului"* Universităţii din Bucureşti, a ţinut să nu facă uz de baioneta şi de arma soldatului, aşa cum a făcut d-l rector al nostru, ci să caute să rupă sloiul de ghiaţă ce există între noi şi între unii din profesorii noştri.

Fără să ne facă nebuni, aşa cum ne-au făcut unii părinţi sufleteşti ai noştri, fără să ne spună că suntem unelte politice, sau că facem jocurile celor de la Buda-Pesta, cum au afirmat alţii, profesorul Mihail Dragomirescu, a expus *„Criza Universitară"* neafectat şi neînfluenţat, aşa cum îi şade bine unui profesor.

In aula Fundaţiei destul de mică pentru publicul care sta şi pe trotuar, făcând cu desăvârşire imposibilă pătrunderea măcar pe culoare, profesorul nostru iubit, a expus conferinţa sa, în faţa publicului ce-i sublinia aproape fiecare frază cu nesfârşite aplauze.

Vom încerca să-i refacem conferinţa după notiţele luate.

*

Nu mă aşteptam ca la Institutul de literatură română, să vină atâta public. Se vede că chestiunea existenţei Inst. e o chestiune arzătoare în sânul universităţii.

Ceea ce m'a făcut să ţin această conferinţă e faptul că Institutul îşi are rădăcini adânci în sânul tineretului universitar.

Fireşte că fiind vorba de exisenţa acestei instituţiuni, care este periclitată de criza de azi, este bine să căutăm cauzele şi remediile.

Unul dintre colegii mei mai bătrâni, a pronunţat cuvântul „turbăciune". I-a cuprins pe studenţii noştri o turbăciune. Această turbăciune s'ar traduce cu un un cuvânt medical: psihoză, care este o formaţie superficială, care duce la nebunie. Psihoza aceasta ar fi o boală sufletească, care trebue scoasă fie şi cu jandarmul şi cu poliţia. Altfel se pierde tinaretul, viitorul ţării.

Faţă în faţă cu această concepţiune a psihozei, eu pun conceptul psihezei, care se deosebeşte de cea dintâi, prin aceia că ea pleacă de la cauze adânci, puternice.

Mişcarea Dv. în fondul ei, o consider nu ca o psihoză, ci ca o psiheză.

E un adevăr adânc la temelia mişcării Dv. Eu n'am nevoe s'o ascund, eu trebue să spun adevărul întreg, sunt teoretician şi deci trebue să atac problema în faţă.

Voi avea curajul să iau problema întreagă şi s'o deslac cu spiritul rece.

D-lor, în gazete se contestă un anume adevăr mare, care constitue politica noastră culturală de 7—8 ani şi care nu s'a accentuat îndeajuns de frica străinătăţii.

Ca în nici o ţară, în ţara noastră s'a dat ţăranilor pământul, pe care l cereau, şi s'a dat votul universal pe care nu l'au cerut şi s'a dat pentru că la bază e o întreagă politică naţională.

Pentru ce credeţi că s'a dat pământul din mâna proprietarilor? Aveau pământul şi puterea politică în mână! Pentru ce şi-au tăiat mâinele? De ce? De frică? Nu-i adevărat! In 1914 nu era frica şi cu toate acestea se convocase camerile pentru aceste două chestiuni: pământ şi vot Timpurile s'au precipitat, răsboiul a dat peste noi şi totul a rămas baltă.

D-l M. Dragomirescu

Răsboiul ne-a adus întregirea neamului, dar ne-a adus marele inconveniente, de cari ne izbim acum, acele de a îngloba în sânul nostru 4 milioane de minoritari.

Minoritarii aceştia sunt stăpânii oraşelor. Cinci zeci sau 60 de oraşe sunt în mâinele străinilor, ei au averea şi dacă s'ar fi păstrat *„censul" ar putea avea şi puterea politică.*

Primejdia aceasta au prevăzut-o oamenii politici şi şi-au tăiat mâinile pentru a da pământurile în mâinile celor ce vorbesc şi simt numai româneşte.

Prin asta ai asigurat teoretic viitorul ţării?

Dar îi este asigurat viitorul ţării numai cu aceste două reforme?

Statul, care e în drept să aibă cît mai multă autoritate, s'a gîndit mai ales la aceste reforme.

Voci răsleţe din universitate au spus că nu e de ajuns.

Ii dai economia şi puterea politică, dar fără cultură poate fi asigurat viitorul ţării?

Nu! Trebue ca ţăranul romîn să fie ridicat cel puţin la acelaş nivel de cultură cu celelalte naţionalităţi minoritare.

Trebue ca statul să-l ridice pe acest ţăran prin toate mijloacele posibile.

Astfel ar fi trebuit ca chestiunea culturală, să fi fost privită ca chestiune politică cardinală, de la care să nu se fi putut sustrage nici un partid politic.

Căci nu putem numi romîn pe acela care nu are ca dogmă următorul princi iu:

Statul român, nu e un stat poliglot, e un stat naţional românesc.

Statul român, naţional român, înseamnează puterea politică, economică şi culturală în mâinile românilor.

Aceasta este dogma noastră!

S'a vorbit de creştini şi de evrei cu uniunea evreilor pămînteni, *cari vor să facă stat în stat* la noi.

E bine să nu facem prea multă paradă de cuvântul creştin.

Dogma noastră, Dumnezeul nostru este Statul R o m â n, cu puterea economică, poetică şi culturală în mâinile Românilor.

Cum stau faţă de această dogmă, diferiţi indivizi cari trăesc în statul nostru?

Eu îi împart în trei categorii:

1. Cetăţeni români centripeţi, cari ţin cu sfinţenie dogma de care vorbirăm.
2. Cetăţeni români centrifugi, cari, sincer, nu recunosc această dogmă, şi
3. Cetăţeni români, cari pe faţă sunt centripeţi, dar în ascuns sunt centrifugi.

Românii centripeţi îşi au dogma sfântă, ***dar noi pretindem ca această dogmă s'o aibă toţi cetăţenii români.***

Pretindem, dar nu putem, *nu ne lasă tratatele.*

Minorităţile îşi cer autonomia, sunt alotrii, sunt cisturi în trupul naţiunii române.

Dacă tratatele ne-au condamnat, le vom avea.

Dar, nu ne interesează aceştia. Ne interesează cei cari pe faţă sunt centripeţi, dar în dos sunt centrifugi.

Aceştia sunt evreii şi sunt elementul iritant; de acolo a pornit mişcarea studenţească şi a pornit într'un fel foarte firesc.

Când am văzut pe cei cari, printr'o schimbare, printr'o paragrafare a legii şi-au schimbat drumul de la închisoarea Văcăreşti, în automobil pe calea Victoriei, sau în funcţiuni pe cari le dezonorează, când am văzut că ai noştri trăesc în mizerie neagră, când am văzut că universitatea s'a jerpelită, iar studenţii noştri înghesuiţi la fund de alţii, când am văzut că toate acestea se fac cu banii care-i dă statul, dar care se pot lua şi de aiurea ne-am revoltat.

Se poate oare, ca elementul care nu are această dogmă să predomine, făcând apoi cisturi, cari să slăbească neamul nostru?

Avem dreptul să pretindem, să spunem că aceasta nu se poate permite.

Chiar ei nu pot să nu vadă dreptatea cea mare a cauzei noastre.

Ar voi poate, cineva, să ne vorbească de puterea cea mare de asimilare a românilor. Noi am putea asimila, dar vin mereu. Toate neamurile cari la ei acasă au răsmiriţă, vin la noi, pentrucă la noi sunt persecutaţi.

Dacă n'ar mai veni, i-am asimila în 100 de ani.

E prea mult; nu mai suntem în starea inconştientă în care fenomenul de asimilare e mare. Suntem conştienţi şi conştiinţa cere ca timpul pentru procesul de asimilări să fie scurt.

Ce să facem?

Să ne schimbăm mentalitatea. Să facem deosebirea dintre Universitatea veche, care are un curent de beiferie; profesorul vine încruntat, pufnind şi trăsnind, studentul ia notele la examen profesorul îl terorizează cu bila neagră. Eh! cu astfel de universitate, întâetatea culturală nu se poate câştiga.

Ne trebue o universitate nouă la baza căreia să fie obligatoriu dogma care v'am spus-o, în care pe lângă ştiinţa cosmopolitismului, în care se pot complace state cari au avut veacuri întregi pentru a se organiza ca state naţionale, să se dea şi cultură pur naţională.

Studentul e un ostaş al culturei române, e un asigurător pe vecie al statului acestuia român.

Universitate nouă, însemnează „Alma Mater", nu autoritate fizică, ci morală.

Şi dacă guvernul are dreptul şi datoria de a menţine ordinea fizică, universitatea are dreptul şi datoria de a ţine ordinea morală.

Cu ameninţarea bilelor negre autoritatea morală nu se poate ţine, cu plecăciune în faţa guvernului, care are puterea fizică. nu se poate ţine autoritatea, cu cantine şi căminuri infecte şi fără contactul cu profesorii nu se poate păstra autoritatea morală.

Studentul e om în toată puterea cuvântului şi reprezintă o forţă formidabilă.

Cine şi-a pus în gând să organizeze complet această forţă?

Se impune s'o facă universitatea nouă, care pe lângă cunoştinţi de natură intelectuală, trebue să dea studenţimii, suflet, simţire şi voinţă, care nu se poate da de cât de la om la om. Se impune legătura între tată şi fiu, între noi, părinţii sufleteşti şi Dv.. fii noştri.

Se cere pentru aceasta o supra muncă, o supra datorie dela profesori şi studenţi.

Unii ostaşi şi alţii ofiţeri, oastea culturei să şi facă datoria.

Trebue, neapărat trebue, ca pe lângă activitatea de şcoală, să desfăşurăm o alta care să asigure întâetatea culturală a neamului acestuia.

Noi vorbim de *autonomia* universităţilor noastre, dar în ce a constat acea autonomie? Avem noi o singură autoritate universitară?

Autonomia a constat în aceea că rectorii şi decanii s'au strâns la minister pentru a lua măsuri de restricţiune, de constrângere pentru d-voastră

Autoritatea universitară morală, a abdicat în faţa autorităţii fizice. Guvernul s'a bucurat de aceasta, căci îi convinea de minune ca autoritatea morală să abdice în faţa autorităţii fizice.

Dacă decanii şi rectorii se întruneau cu Dv. la un loc, alt ceva ar fi eşit.

Domnilor, e de neapărată nevoe pentru universitatea nouă, să se creeze un organ supra universitar de execuţie a tutulor nevoilor culturale de toate felurile.

Acest organ s'ar compune din profesori cu încredere aleşi de colegii lor şi din profesori pe cari Dv., studenţii i-aţi ruga să vă reprezinte în acel organ.

Acest consiliu ar avea autoritatea morală neştirbită, şi ar putea vorbi cu autoritatea guvernamentală de la egal, la egal, cerându-i toate mijloacele pentru ca elementul românesc să aibă în ţara lui, cel puţin tot atâtea condiţiuni de propăşire ca şi minorităţile cu care vine în contact.

Sarcina aceasta îi revine consiliului înarmat cu toată încrederea profesorilor şi a studenţilor.

Pentru aceasta, se cere, cum am mai spus, încredere desăvârşită, căci nu legile conduc pe oameni, nici chiar oamenii conduc pe alţi oameni, ci numai încrederea care la un moment dat se concentrează asupra cuiva.

Dv., v'ar trebui acum nu cutare sau cutare lege, ci încrederea pe care a-ţi perdut-o.

Vă reamintesc dogma noastră.

Statul român, naţional român înseamnă puterea politică, economică şi culturală în mânile românilor.

Intâetatea culturală trebue înfăptuită şi înfăptuirea nu se poate face fără sacrificii.

Vă cer şi d-voastră, să vă ridicaţi deasupra resentimentelor mărunte, care poate vă stăpânesc, să vă ridicaţi deasupra, pentru ca idealul pe care vi-l'am descris să devie o realitate.

C. M. Răpeanu

Jidanii şi Armata

Prefectura judeţului Orhei cu adresa No. 594/923, cere urmărirea tinerilor din contingentul 1924, dispăruţi din raza Plăşei Feleneşti acel judeţ, după cum urmează:

Grabnic Fişel, Ghelhiş Zisi, Hatchis Bercu, Hiuc-Mendeli şi Inchelis Iosif.

După cum se vede jidanilor din ţara noastră nu le place serviciul militare, contrar celor din Polonia.

In Polonia au vrut să-i excludă din armată, în schimbul unei taxe, dar ei au protestat.

Lă noi, ei vor să scape de armată, dar nu vor ai noştri,

Rugăm frumos pe domnii jidani, să mai aibă puţintică răbdare, căci dacă guvernanţii de azi nu vor să-i scape, vor veni în curând alţii, cari-i vor exclude.

Fasciştii să trăiască!

Jarişte

Domnule Maior...!

Nu îţi cunoaştem numele, pentru că nu ai voit să-l dai. Se vede că o fărâmă de conştiinţă şi de ruşine te-au împiedecat de a-ţi intitula opera de provocaţie absurdă şi de voinicoasă laşitate

Ai fost întrebat de o doamnă, femee respectabilă şi mamă de studenţi, de ce loveşti cu atâta furie în studenţime şi cum îţi vine să asmuţi soldaţii împotriva **„acestor fii ai ţării, cari vor binele ei".**

D-ta ai răspuns: **„nu mă priveşte; şi pentru ei am gloanţe destule".**

D-le Maior de bună seamă că tot d-ta eşti cel care a brutalizat în chip sălbatic pe acea studentă care nu s'a evaporat într'o clipă dinaintea privirilor D-tale furioase.

Tot d-ta, căci spre cinstea oştirii, nu credem să existe vre-un altul să-ţi semene.

Tot d-ta, ucenic de ispravă al colonelului Călătorescu, şi poate emul al acestuia în maltratarea studenţimii.

D-le Maior, dacă eşti atât de orb şi rătăcit încât neputându-ne înţelege ştii numai să loveşti, **te plângem;** *iar dacă loveşti pentru că te îndeamnă vre-un interes sau numai din plăcere* **te dispreţuim.**

Ori cum ar fi, chiar sub anonimatul care te ascunde, noi te ştim că exişti şi îţi veştejim purtarea.

Dacă ai fost pe front şi ai avut alături, tovarăşi de luptă, pe studenţi, nu puteai face ce ai făcut.

Iar dacă n'ai făzut frontul, nu d-ta ai căderea să te atingi de studenţime.

Pe cât ne întristează cele ce ai făcut d-ta, conştiinţa că eşti unul şi aşa cum eşti, pe când toţi ceilalţi ostaşi adevăraţi înţeleg rostul luptei noastre şi sufletele lor vibrează alături de noi ne face să privim cu acelaş dragoste şi încredere neclintită oştirea ţării în care d-ta nu apari de cât ca o odioasă reminiscenţă.

Paolo Cresci

Soc. Studenţilor în Litere şi Filosofie a obţinut pentru Marţi 1 Mai, reprezentarea dramei „Stăpâna" de d-l Caton Teodorian, în beneficiul ei.

Festivitatea e sub patronajul D-lui Const. N. Vasiliu.

Comandorul Ovid Densusianu

Refuză înrolarea în cadrele decoraţiilor...

In presa românească — exceptând pe cea pomenită — s'a publicat de curând scrisoarea savantului filolog Ovid Densusianu trimisă D-lui Ministru de Externe şi pe care o redăm şi noi aci:

Domnule Ministru,

„Intenţia de a mi se da o decoraţie, înlăturându se în listele publicate în „Monitorul Oficial" cu obiceiul care mai continuă la noi de a nu se face deosebire între unii şi alţii, cred foarte firesc refuzul de a accepta această „distincţiune".

Au fost decorate persoane descalificate chiar din cele compromise în timpul ocupaţiunei, aşa că nu văd pentruce, fără voia mea aş fi trecut în şiruri de asemenea promiscuitate".

Iată un singur român care a înţeles să nu stea alături de acei cari ne-au trădat, de acei cari ne-au înjosit ţara şi neamul, de hoţi şi traficanţi.

Şi acum ce zice D-l Ministru din înălţimea de Cancelar al Ordinelor... că prin faptul de a fi supus spre semnare M. Sale decretul regal cu No. 5327 publicat în »Monitorul Oficial" din 4 Ianuarie a. c., a înjosit personalitatea unui profesor universitar?

Ce zice D-l Ministru Cancelar al Ordinelor că pe acel care a scris „Istoria limbei romaneşti", pe membru Academiei Ovid Densuşianu cu ştiinţa sa care ne face cinste dincolo de graniţă l-a aşezat alături de (datele după „Universul") actualul cafegiu din Galaţi, Cramer Nathan Sohalner, născut în Zalescic Polonia, fost supus austriac. Pe timpul războiului a fost internat în tabăra Ţăndărei-Ialomiţa, pentru spionaj, fost în legătură cu vice-consulul austriac, Gheza Rozler şi Naghel Maximilian dela agenţia austriacă de pe atunci.

Dispărut din tabără, ascuns în Galaţi, a fost arestat şi internat în lagărul din localitate. (Vezi fişa C. Siguranţa Galaţi din 1915).

Nathan Cramer posedă acum paşaport român, care l'a costat scump. In prezent, este dovedit că a înlesnit fuga din ţară la Constantinopol, escrocului Abel Rosen, căruia în schimbul a 3000 lei, i-a procurat dela Brăila un paşaport pentru care fapt a fost dat în judecată. Pentru toată această activitate perpetuă a numitului, a fost recompensat cu „Coroana României" în gradul de... cavaler. (M. Of. No. 216 din 923 pag. 10237).

Lângă ce mai cavaler... s'a aşezat, Cancelarul Ordinelor, D-le Comandor al Coroanei României!! Să mă iertaţi D-le Ministru dar eu cred că şi D-v. ce mai maestru de ceremonii aţi fi, cum nici n'am visat vreodată noi studenţii, că ne veţi distinge în aşa mod profesorii, D v. deţinând funcţiunea de cioclu a unei reputaţii de cinste şi de muncă...

Dar pentru ca să nu fiţi singur ar fi bine să luaţi ca ajutor în această nouă calitate pe D-l Ministru al Dreptăţei, care a tratat pe studenţi ca pe nişte pungaşi ordinari şi care ar avea totodată oarecare interes în „afacerea" D-lui Titi Papadopol, gandă de hoţi, arestat în Capitală şi la perchiziţia ce s'a făcut la locuinţa sa, s'au descoperit bijuterii precum şi blănuri furate dela sora D-lui I. Th. Florescu, ministru al Dreptăţii.

Acest distins personaj a fost decorat cu ordinul „Coroana României" în gradul de ofiţer I Ei, D-le Ministru curg decoraţiile, curg... dă-i înainte, dă-i...- D-le Cancelar al Ordinelor în noua funcţie de cioclu...

D-le Cancelar lui Goldştein nu-i acordaţi vre-o „distincţiune"? Ce mai „ghişeftar" face el acum la răcoare... gândiţi-vă şi la el bietul; aveţi 30.000, doar este deunde, Crameri să fie,... Rotenbergi, Postmantiri, Pojani, personalităţi distinse, români adevăraţi, cari au plecat la isbucnirea războiului în Austria, s'au întors ca ofiţeri la Brăila unde în timpul ocupaţiei a aprovizionat armata duşmană, au denunţat Nemţilor pe acei cari au fost pentru intrarea în acţiune şi în fine după aceste isprăvi au fost daţi în judecata consiliului de războiu.

Ce credeţi că li s'a întâmplat acestor trădători D-le Ministru al *«Afacerilor Străine»*, Cancelar al Ordinelor şi cioclu... 9 l-aţi decorat cu... vă amintiţi? Cu «Crucea de Fier»? Nu! Nu! cu «STEAUA ROMANIEI» în gradul de ofiţer!!!..

O TEMPORA! O MORES

C. Dela-Duia

Restabilirea unui adevăr

de Const. H. Nicolau

Toată presa s'a ocupat în ultimul timp de adunarea generală a Soc. Elevilor Sc. Politechnice, căutând a informa lumea asupra atmosferei în care au decurs discuţiunile cu acea ocazie, precum şi asupra rezultatului practic la care acele discuţiuni au condus.

Cum însă toate reportagiile ziarelor au denaturat complect adevărul, cu scopuri uşor de bănuit, unele din ele căutând să tragă chiar concluzii şi aprecieri *de natură a produce confuziuni în opinia publică şi dezorientări deprimante în sânul studenţimii,* am datoria să pun la punct o serie întreagă de fapte cu privire la desbaterile de Joi 19 Aprilie cor.

Ca unul care am reprezentat, fără întrerupere şi din primul moment a mişcărilor studenţeşti, Soc. El. Sc. Politechnice în comitetul central, ca unul care am luat luat parte la discuţiunile zi de zi ale acestui comitet şi la toate tratativele urmate cu reprezentanţii culturei şi politicei româneşti, a trebuit să fac adunărei o expunere de ansamblu a mişcărei, lămurind stadiul ei actual şi posibilităţile de viitor.

După un scurt istoric al mişcărei, în care am căutat să explic de ce a pornit mişcarea de la Cluj, *am analizat în special posibilitatea de legiferare a principiului „Numerus Clausus"* şi pe baza angajamentelor noastre internaţionale şi în lumina precedentelor de legiferări restrictive interne.

Căci în adevăr, veşnic ni se cântă că *„angajamentele internaţionale şi raţiuni superioare de stat...."* fac imposibilă satisfacerea acestei cereri a studenţimii.

Dar oare Austria şi Ungaria înfrânte şi chiar Polonia renăscută şi victorioasă n'au iscălit şi ele asemenea angajamente, oare nenorocita „clauză a minorităţilor" n'a fost brutal impusă şi acestor ţări şi oare în constituţiile lor nu se prevede ca şi în recenta noastră lege fundamentală „libertatea deplină a învăţământului pentru toţi cetăţenii ţării"? De sigur că da!

Atunci, ce-a făcut posibil acest curaj sublim al Poloniei, această pornire care nu s'a intimidat nici de ameninţările „Ligei Naţiunilor" şi nici de „complicaţiile armate" chiar?

Răspunsul îl găsim în chiar atmosfera în care acest principiu a fost înscris în legislaţia poloneză.

La moţiunea prezentată de D-l Rector al universităţii din Cracovia, deputat în Dieta Poloniei, care cerea introducerea lui „Numerus Clausus" în toate universităţile şi Şc. Superioare, au răspuns afirmativ toţi decanii tuturor facultăţilor şi au aderat toate partidele politice, inclusiv partidul socialist şi deputaţii minorităţilor ruse şi germane şi fără ca cineva să şovăească.

Conştiinţa luminată şi solidaritatea deplină în care s'a votat acest principiu au amuţit toate urletele presei jidovite poloneze şi au dat curajul de a înfrunta ori ce piedecă şi presiune externă.

Pot fi învinuiţi factorii politici ai Poloniei că au comis o crimă, pot fi calificate universităţile acestea ca „barbare" şi profesorii lor luminaţi drept „inconştienţi"? Credem că nu şi dovada cea mai bună o face faptul că în curând chiar luminatul nostru savant *D-l Profesor N. Iorga* va ţine o serie de prelegeri la universitatea din Cracovia, *la universitatea a cărui Rector a propus legiferarea „acestui principiu absurd şi barbar".* In acest timp la noi, *deşi toată lumea recunoaşte pericolul şi ne spune că în fond avem dreptate,* totuşi când doi deputaţi ne-au luat apărarea împotriva bajocorilor D-lui Ad. Stern ei a fost *„muştruţi colegial"* de către D-l Prim-Ministru; la noi când camera a aplaudat sincer şi spontan acele vorbe, D-l Min. de Externe au observat majorităţie că *„aplauzele semnificative de aci se aud şi afară";* la noi politicianii cari toată ziua se înjură în parlament sunt cei mai buni amici la masa consiliului de administraţie a D-lui A. Blank; la noi *nici chiar D-l Prim-Ministru nu respectă o promisiune solemnă în care spunea că „dacă în vre-o ţară oarecare va fi existând Numerus Clausus, atunci el va fi aplicat şi la noi în ţară.*

In această atmosferă descurajantă, în care unii trag hăisa şi alţii ceala, în această societate care nu permite o clipă măcar exprimarea sinceră şi curajoasă a nevoilor pământului, în mijlocul politicianismului de afaceri oculte şi a tuturor meschinăriilor zilnice, *studenţimea a pornit singură la lupta mare şi dreaptă.*

In această luptă ne-am bazat pe propriile noastre forţe şi pe convingerea că cererile noastre vor fi neapărat înţelese şi satisfăcute de cei cari simt încă româneşte.

Alături de noi am avut este drept, simpatia largă şi încurajarea sinceră a întregei opinii publice, dar n'am fost efectiv ajutaţi de către nimeni; n'am avut în fruntea mişcării oameni bătrâni şi luminaţi, cari să fi dirijat forţele noastre pe drumul celei mai mici rezistenţe către victorie, n'am avut concursul activ al asociaţiilor intelectuale cu renume şi autoritate în această ţară.

In această învălmăşeală studenţimea a apărut în luptă cu eroismul feroce al soldaţilor noştri, cari luptau la Mărăşeşti, împotriva duşmanilor dosiţi după tranşee şi care-i împroşcau cu gloanţe şi gazuri otrăvitoare.

Lupta a fost câştigată acolo şi am convingerea nestrămutată că tot aşa va fi şi acum, dar pentru a o asigura mai apropiată şi mai definitivă, am preconizat opera de luminare prealabilă a opiniei publice şi *acţiunea de antrenare a tot ce este intelectual şi român în această ţară,* pentru a zădărniei orice obstacol, atunci când vom re: începe cât de curând lupta decisivă.

Până când aceste preparative vor fi gata, am preconizat reintrarea deocamdată la cursuri spre a nu pierde un timp preţios de muncă pozitivă.

N'am o clipă pretenţia să afirm că aceasta este calea cea mai bună care ne poate duce la izbândă şi *dacă studenţimea va afirma astăzi acelaş solidaritate şi hotărâre ca şi după crăciun, voiu fi primul a recunnaşte că am greşit în propunerile preconizate astăzi.*

Acesta fiind spiritul exact al celor vorbite în adunarea generală din 19 Aprilie cor, *şi dovada cinstită o pot face toţi profesorii şi studenţii cari au luat parte,* poate judeca orice om cinstit şi cuminte dacă aceasta înseamnă a taxa de *„enormităţi"* cererile studenţimei, aşa cum s'a grăbit să afirme toată presa jidovească.

Cât priveşte demisianea mea din calitatea de Preşedinte al Soc. Sc. Politecnice, ţin să spun că ca mi a fost impusă de conştiinţă, căci n'am vrut să poată cineva zice că mă cramponez de anumite situaţiuni, chiar atunci când numai modalităţi de detaliu ne desparte într'o luptă, pentru care înţeleg să pun toată energia şi convingereă şi de astăzi înainte,

Inainte de a termina ţin să mai relev doar un fapt.

Multe ziare, între cari şi oficiosul „Viitorul", se întrebau ce valoare poate avea [votul nostru când din 700 elevi au luat parte la adunare numai 280?

Răspund: Şcoala Politechnică are 597 elevi, dintre cari 127 jidani de drept recuzaţi Din controalele şcoalei nu mai fac parte astăzi nici morţii nici absolvenţii, aşa că nu înţeleg socoteala făcută. Ca o ultimă informaţie ţin să adaog că nici la o adunare generală de până acum n'a participat un mai mare număr de studenţi şi *că cei 94 elevi cari au votat pentru intrarea la cursuri înţeleg să se supună votului majoritar, recunoscând autoritatea lui prin chiar faptul participării la adunarea generală,*

—oXo—

COMUNICAT

Comitetul central al studenţimii a hotărât următoarele:

1. Studenţii nu vor reintra la cursuri, chiar acolo unde nu sunt evrei, urmând atitudinea energică de până în prezent.

Cer întruniri pe facultăţi în prezenţa corpului profesoral.

3. Delegaţii împuterniciţi ai studenţimii vor face în aceste zile ultimele intervenţii pe lângă guvern ca să obţină proporţionalitatea evreilor la universităţi.

4. Marţi 1 Mai, ori care ar fi situaţia, congeneral al delegaţilor studenţimei universitare va redacta un manifest către ţară, conţinând ultima hotărâre a studenţilor.

Guvernul şi Rectorul

au găsit soluţia

F. N. R. ŞI „NUMERUS CLAUSUS"

De curând a luat naştere şi în ţara noastră curentul fascist, plin de viaţă, care stăpâneşte acum Italia, acea ţară pe care desbinarile, meschinăriile politice şi egoismul stăpânitorilor o aruncaseră la un pas numai de prăpastie.

Puternică mai ales în Banat, acolo unde a şi luat naştere, şi în Ardeal, Fascia Naţională Română, în plină creştere, numărând, după informaţiunile ce le avem, peste 50.000 de intelectuali, e legată prin jurământ, sub aspre sancţiuni, să scape ţara românească din pierzarea în care o aruncă guvernările nechibzuite şi imoralitatea.

Intrucât asupra acestui curent, binevenit, vom mai reveni, ne mulţumim a da deocamdată, după „Timpul" din 22 Aprilie a. c., părerea unui fruntaş fascist asupra lui «Numerus Clausus», unul din punctele memoriului din 10 Decembrie 1922.

„Numerus clausus"

Vorbind de „Numerus Clausus" şi întrebând pe fruntaşul fascist dacă „N. F. R." admite acest punct din revendicările studenţeşti, d-sa ne răspunde ferm:

— „Nu numai în Universitate, ci în toate ramurile de activitate ale neamului nostru!

Şi nu numai pentru evrei, ci pentru toate categoriile de străini, întrucât noi nu concepem naţionalismul unilateral, ci naţionalismul integral.

Acest „Numerus Clausus" general se impune cu atât mai mult, cu cât ţara noastră a cunoscut dela armistiţiu încoace cea mai vastă cotropire din câte a pomenit istoria noastră.

In formula lui „Numerus Clausus" studenţimea a rezumat un întreg sistem pentru selecţionarea elementelor etnice, care ne-ar putea slăbi organismul naţiunei şi caracterul propriu.

Câte ceva dela cărturari

„Ca să vedeţi că din această formulă politicianii au făcut o sperietoare pentru naivi, voiu aminti că în aceeaş ordine de idei, un fost ministru conservator scria în 1913 următoarele:

Statul are să apere mai întâiu poporul de amestecul cu elementele streine, care i-ar putea slăbi caracterul propriu. Al doilea, să facă operă de selecţiune, *asigurând biruinţa exemplarelor superioare,* care reprezintă tocmai însuşirile caracteristice ale naţiunei. După cum într'un lan de grâu agricultorul alege spicele cele mai pline spre a nobila şi fixa tipul unui soiu de cereale, deasemenea, pentru a asigura izbânda unei naţiuni în lupta de toate zilele cu vecinii, statul trebue să înlesnească manifestarea energiilor celor mai alese din toată massa poporului.

O individualitate puternică, îndată ce iese la iveală (în orice direcţie ar fi) devine un capital perpetuu, care sporeşte puterea naţiunei sale în lupta cu celelalte".

Iată deci cea mai frumoasă explicaţie a lui „Numerus Clausus", pe care fascismul îl va aplica nu numai în Universitate, ci în toate ramurile vieţii de stat. Şi îl va aplica energic, dar nu prin violenţe sau prin teroare, cum s'a spus până acum, ci prin cele mai civilizate şi legale mijloace.

La vremuri nouă, oameni noui

— Cum vă explicaţi atunci atitudinea negativă pe care o au aceia cari au formulat îndrumări atât de sănătoase?

— *«Sunt mii de oameni cari nu mai pot întrupa cugetul cel nou al clipelor prezente. Avem nevoe de profesori de energie naţională, de oameni de fapte. Aceştia nu se pot ivi din cluburile politice, unde stăpâneşte tot principiul căpătuelilor personale, sau dintre pontifii cari şi-au vândut libertatea de acţiune pe... acţiuni, sau pe vreun loc bine retribuit în cine ştie ce consiliu de administraţie.*

Tineretul nostru s'a adresat pontifilor înţelepţi mântuirei. Ei n'au avut însă urechi şi pentru strigătul de durere al neamului. Misticul Maeterlink recunoştea că ar fi o fericire dacă cei ce ajung în vârsta bărbăţiei sau a bătrâneţei, ar putea să se înalţe până la neştiinţa luminoasă a tineretului.

Această „neştiinţă luminoasă" devine în viaţa unui neam în clipele lui grele, „puterea profetică".

Ce au făcut luminătorii neamului pentrn desvoltarea ţării

„Graţie acestei „neştiinţe luminoase" a tineretului, am avut revoluţia dela 1848, atât în Ardeal cât şi în Principate.

Majoritatea fruntaşilor cari au condus massele românismului în Ardeal, plecaseră de pe băncile şcolii, ca să ia armele de luptă, spre a scăpa neamul de ruşinea şi robia pe care i-o pregăteau „înţelepciunea" vlădichi Lemeny şi a altor „autorizaţi" cari iscăliau la Blaj moartea românismului.

Ca şi tinerii studenţi de azi, cari nu vor să renunţe la drepturile de viaţă ale neamului românesc, nici Avram Iancu nu şi terminase dreptul, nici Axente Severu teologia şi nici Buteanu, nici ceilalţi, afară de Bărnuţ.

Şi totuşi, aceşti tineri dădură cea mai strălucită şi sublimă dovadă a maturităţii lor sufleteşti şi intelectuale. In timp ce bătrânii dormitau în apatie, tineretul chemă prin apeluri poporul la arme şi-l înflăcără cu conştiinţa lor naţională până într'atât, încât bătu armatele organizate ale Ungariei.

Dragostea de neam şi puterea tradiţiei îi lumină să alcătuiască organizaţia lor militară după modelul roman, sub conducerea prefecţilor şi tribunilor, care se dovedi nebiruită.

Trădarea maghiarofilului Dragos, ca şi trădarea filostreinilor de azi, nu i-a distrus. Mulţi dintre acei tineri studenţi şi-au găsit sfârşitul în spânzurătoarea furcilor ridicate în „livada lui Bidiguţ" sau aiurea, cum a sfârşit Buteanu. Dar pe când ei pierean eroic, se ridicau până şi femeile ca să ucidă cu bolovani pe trădători şi pe ostaşii lui Hatvany.

Iată deci, că tineretul îşi urmează rolul istoric, îşi face datoria până se vor hotărî şi „înţelepţii" să şi-o facă.

C. M. S.

Români, boicotaţi pe jidani!